

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 275/2011-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. júna 2011 predbežne prerokoval sťažnosť J. P., Ž., a B. P., Ž., zastúpených advokátkou JUDr. E H., Ž., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 18 Er 1559/09 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. P. a B. P. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. apríla 2011 doručená sťažnosť J. P., Ž., a B. P., Ž. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 18 Er 1559/09 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti najmä vyplynulo:

„(...) Na základe návrhu na vykonanie exekúcie oprávnených a exekučného titulu, ktorým je rozsudok č. kon. 4C/6/2003, ktorý vydal Okresný súd Čadca dňa 25. 09. 2008 a ktorý sa stal právoplatným dňa 14. 01. 2009 a vykonateľným dňa 17. 01. 2009 sa začalo exekučné konanie. Poverenie na vykonanie exekúcie vydal Okresný súd Žilina dňa 09. 06. 2009 pod č. 5511*052865.

(...) Súdny exekútor Mgr. B. J. po udelení poverenia na vykonanie exekúcie chcel vykonávať exekúciu proti povinnému v rade 1), ktorým je M. V.(...) Pri vykonávaní exekúcie súdny exekútor zistil, že povinný v rade 1) sa zdržiava na neznámom mieste, čo zistil na základe doručovania písomností, keď poštový doručovateľ na zásielke uviedol poznámku adresát neznámy. Následným šetrením bolo zistené, že povinný v rade 1) sa zdržiava v zahraničí na neznámom mieste.

Podľa ust. § 49 ods. 4 zák. č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekútorský poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov, exekútor môže požiadať súd o ustanovenie opatrovníka povinnému, ktorého pobyt nieje známy, ktorému sa nepodarilo úspešne doručiť upovedomenie o začatí exekúcie na známu adresu v cudzine, ktorý je postihnutý duševnou poruchou alebo ktorý nie je schopný zrozumiteľne sa vyjadrovať.

Nakoľko upovedomenie o začatí exekučného konania je potrebné doručiť do vlastných rúk, podal súdny exekútor Mgr. B. J. dňa 22. 10. 2009 návrh, aby konajúci súd ustanovil v exekučnom konaní povinnému v rade 1) M. V. opatrovníka, a to K. H., bytom V., ktorá s ustanovením za opatrovníka písomne vyslovila súhlas.

(...) Dňa 15. 10. 2010 podali sťažovatelia na Okresný súd v Žiline sťažnosť na prieťahy v konaní, nakoľko sa takmer jeden rok od návrhu súdneho exekútora na ustanovenie opatrovníka vo veci nekonalo.

Konajúci súd vyzval súdneho exekútora listom zo dňa 18. 10. 2010, aby v lehote 10 dní oznámil súdu v akom pomere v zmysle ust. § 29 ods. 6 O. s. p. je k povinnému M. V. navrhovaná opatrovníčka K. H.

Podpredseda Okresného súdu Žilina sa písomne vyjadril k sťažnosti listom zo dňa 27. 10. 2010, v ktorom uviedol, že podaná sťažnosť je len čiastočne dôvodná, nakoľko nadmerné zaťaženie exekučného oddelenia musí prioritne vybavovať konania, v ktorých hrozí závažný zásah do zabezpečovania základných potrieb. Zároveň však sťažovateľov

uistil, že sudca, ktorý riadi exekučné oddelenia a rozhoduje o podaniach vyšších súdnych úradníkov začal vo veci urýchlene konať a vyzval súdneho exekútora na doplnenie svojho podania, nakoľko je potrebné vyriešiť a preukázať viacero podmienok stanovených zákonom, osobitne doplniť informáciu o osobe opatrovníka a jeho vzťahu k povinnému v rade 1).

Súdny exekútor sa k výzve súdu vyjadril listom zo dňa 15. 11. 2010.

Zo spisového materiálu konajúceho súdu vyplýva, že aj súdny exekútor Mgr. B. J. žiadal, aby mu Okresný súd v Žiline oznámil, či o jeho návrhu na ustanovenie opatrovníka povinnému v rade 1) rozhodol, resp. žiadal zaslať rovnopis rozhodnutia. Svoje žiadosti zaslal na konajúci súd dňa 30. 03. 2010 a 29. 06. 2010.

Napriek vyjadreniu konajúceho súdu, že po doplnení návrhu alebo po úplnom zabezpečení podkladov k ustanoveniu opatrovníka, bude o návrhu rozhodnuté bez zbytočného odkladu, do dnešného dňa sa vo veci vedenej na Okresnom súde v Žiline pod sp. zn. 18Er/1559/2009 nekonalo a to i vzhľadom na to, že všetky okolnosti a zistenia, ako aj listinné dôkazy podstatné pre rozhodnutie veci sú obsiahnuté v spisovom materiáli konajúceho súdu.

Máme za to, že i keď súd v období od podania návrhu zo dňa 22. 10. 2009 do súčasnosti vykonal procesné úkony, hoci až po sťažnosti sťažovateľov zo dňa 15. 10. 2010, došlo k prieťahom v konaní zavineným subjektívnym konaním súdu.

(...) Máme za to, že nakoľko súd v období od doplnenia návrhu súdnym exekútorom zo dňa 15. 11. 2010 do súčasnosti nekonal, došlo k prieťahom v konaní zavineným subjektívnym konaním súdu. V zmysle rozhodnutí Ústavného súdu SR, tento pri skúmaní, či bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, prihliada na zložitosť veci, správanie účastníkov a postup súdu. V tomto prípade súd doposiaľ vo veci nerozhodol, ani nevykonal žiadne úkony smerujúce k tomu, aby bolo možné vo veci konať. Je povinnosťou súdu organizovať procesný postup v súdnom konaní tak, aby sa čo najskôr odstránil ten stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň osoba obrátila so žiadosťou o rozhodnutie. Sťažovatelia svojim konaním prieťahy v konaní nezapríčinili. (...)

Sme toho názoru, že iba súd samotný spôsobil neúmernú dĺžku konania, a tým porušenie základného práva sťažovateľov v zmysle čl. 48 ods. 2 veta prvá Ústavy SR, aby sa

ich vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov, a to tým, že vo veci vôbec nekonal. (...)

Z dôvodov vyššie uvedených, poukazujúc na čl. 127 ods. 1 Ústavy SR preto sťažovatelia podávajú sťažnosť na Ústavný súd SR, a to z dôvodu, že Okresný súd v Žiline svojím postupom v konaní sp. zn. 18Er/1559/2009 porušil ich základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 48 ods. 2 veta prvá Ústavy SR.

(...) Sťažovatelia v prejednávanej veci vyčerpali opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré im zákon na ochranu ich základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený. Z uvedeného dôvodu je sťažnosť prípustná a podaná v zákonnej lehote, nakoľko porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov stále trvá. (...)

Sťažovatelia si v súlade s vyššie citovaným zákonným ustanovením uplatňujú voči porušovateľovi ich základného práva na súdnu ochranu, Okresnému súdu v Žiline, a to každý zo sťažovateľov nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 4.000,- € (slovom štyritisíc eur).

Táto suma zohľadňuje dĺžku zbytočných prietáhov v konaní, ako aj s nimi spojenú nemajetkovú ujmu, ktorá sťažovateľom vznikla. Tento nárok a rozsah požadovaného finančného zadosťučinenia sťažovateľ odôvodňuje, v súlade s ustanovením § 50 ods. 3 zák. č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v platnom znení, tým, že v predmetnej veci z dôvodu nečinnosti súdu a súdom spôsobených prietáhov v konaní nemôže dôjsť k úspešnému vykonaniu exekúcie. Nakoľko súd v danej veci nekoná od novembra roku 2010, sťažovatelia majú za to, že nimi požadované finančné zadosťučinenie je primerané, prihliadnuc aj na stratu času a prostriedkov vynaložených v dlhoročnom súdnom konaní, ktoré mu predchádzalo.

(...) Sťažovatelia sú právne zastúpení advokátom, z ktorého dôvodu mu vznikol nárok na náhradu trov právnej pomoci. V zmysle ust. § 11 ods. 3 v spojení s ust. § 13 ods. 3 Vyhl. č. 655/2004 Z. z. odmena za 1 úkon právnej služby predstavuje sumu 220,74 €. Režijný paušál podľa § 16 ods. 3 vyššie cit. vyhlášky predstavuje sumu 7,41 €. Advokát je platiteľom DPH, čo preukazujeme v prílohe pripojeným Osvedčením o registrácii DPH. Vo veci boli vykonané celkom dva úkony právnej pomoci v zmysle § 14 ods. 1 písm. a) a b) vyššie cit.

vyhlášky, a to prevzatie veci a príprava zastúpenia a písomná sťažnosť na ÚS SR, na základe ktorých skutočností predstavujú trovy právnej pomoci sumu 547,56 €. (...)

S poukazom na vyššie uvedené žiadame Ústavný súd SR, aby po vyhodnotení písomných dôkazov takto rozhodol:

Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 18Er/1559/2009 bolo porušené.

Okresnému súdu v Žiline sa prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 18Er/1559/2009 konal bez zbytočných prietáhov.

Sťažovateľom v rade 1) a 2) sa priznáva každému primerané finančné zadostučinenie vo výške 4.000,- € (slovom štyritisíc eur), ktoré mu je Okresný súd v Žiline povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd v Žiline je povinný zaplatiť sťažovateľom v rade 1) a 2) náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 547,56 € na účet advokátky JUDr. E. H.(...), do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. Inými slovami, ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 117/05, I. ÚS 225/05).

Sťažovatelia namietali porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 18 Er 1559/09.

Vychádzajúc z obsahu sťažnosti a jej príloh, ústavný súd zistil, že okresný súd vydal v napadnutom konaní poverenie na vykonanie exekúcie 9. júna 2009. Podľa tvrdenia sťažovateľov v samotnej sťažnosti „súd v danej veci nekoná od novembra roku 2010“ a dochádza tým v danej veci k zbytočným priet'ahom v konaní.

Ústavný súd predovšetkým poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru (napr. I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01, I. ÚS 66/02), podľa ktorej nie každý zistený priet'ah v súdnom

konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy. Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého súdu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach judikoval, že ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01).

Postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 18 Er 1559/09 sa zjavne nevyznačuje takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy. Sťažovateľmi vytýkané obdobie od „novembra 2010“ do podania tejto ústavnej sťažnosti, teda do 29. apríla 2011 (šesť mesiacov), hoci nebolo bezvýznamné, ešte nemožno považovať za porušenie práva sťažovateľov garantovaného v citovanom článku ústavy.

S ohľadom na uvedené skutočnosti a v súlade so svojou doterajšou rozhodovacou činnosťou preto neprichádza do úvahy, aby ústavný súd mohol postup okresného súdu v napadnutom konaní po prípadnom prijatí návrhu (sťažnosti) na ďalšie konanie kvalifikovať ako porušenie základného práva sťažovateľov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, a preto sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Ústavný súd nad rámec uvádza, že pokiaľ by v budúcnosti v postupe okresného súdu dochádzalo k prietahom v konaní, sťažovateľom nič nebráni v tom, aby opätovne podali sťažnosť pre porušenie základných práv a slobôd podľa čl. 127 ústavy.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. júna 2011